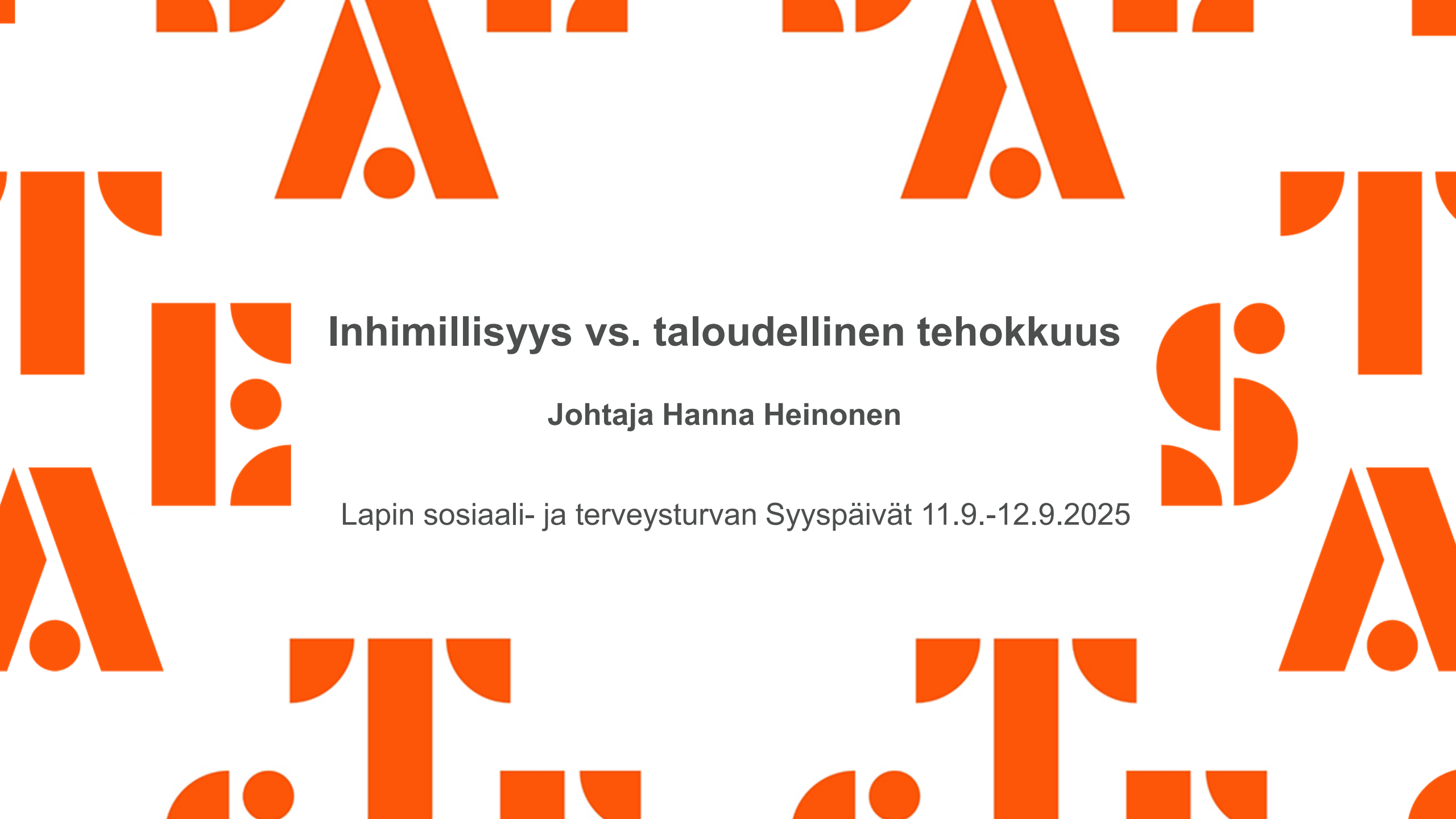

The background of the slide is a repeating pattern of stylized orange letters 'A' and 'S'. Each letter is composed of geometric shapes: a triangle for the 'A' and a semi-circle with a dot for the 'S'.

Inhimillisyyys vs. taloudellinen tehokkuus

Johtaja Hanna Heinonen

Lapin sosiaali- ja terveysturvan Syyspäivät 11.9.-12.9.2025

Arvot toimintaa ohjaamassa

Inhimillisuus on ihmisyyttä

- Yhteiskunnan inhimillinen pääoma on:
 - Aineettomia resursseja, kuten osaamista ja asenteita
 - Myötätuntoisuutta, ymmärrystä ja kunnioitusta muita kohtaan
 - Kykyä tunnistaa ja hyväksyä sekä omat että muiden epätäydellisyydet
 - Kaikkien ihmisarvon kunnioittamista
 - Halua kohdata ihmiset tasavertaisina ja tasa-arvoisina
 - Luottamusta muihin kansalaisiin ja yhteiskunnan rakenteisiin, kuten demokratian toimivuuteen
- Inhimillinen yhteiskunta varmistaa oikeudenmukaiset sosiaaliset ja taloudelliset rakenteet
 - Kaikilla ihmisillä on mahdollisuus osallistua ja menestyä elämässä
- Arvot ohjaavat yhteiskuntaa ja määrittelevät inhimillisyyden tason yhteiskunnan eri aikakausina

Arvot toimintaa ohjaamassa

- Arvon tuottamista yhteiskunnalle tulee arvioida sekä inhimillisen että taloudellisen arvon näkökulmasta.
- Arvon tuottaminen edellyttää kykyä osoittaa toiminnan vaikuttavuus.
- Arvon tuottaminen onnistuu parhaiten, kun saavutetaan sekä kansalaisten että yhteiskunnan luottamus.
- Arvot toimivat myös oikeutuksena julkiselle vallan käytölle.

STE - Strategia 2024: Arvot

Oikeudenmukaisuus

Olemme sosiaalisesti oikeudenmukaisia, avoimia ja tasapuolisia. Huomioimme toimijoiden erilaiset tarpeet ja osaamisen. Toimintatapamme ovat yhdenmukaisia ja läpinäkyviä.

Vastuullisuus

Toimintamme on sosiaalisesti, taloudellisesti ja ekologisesti kestävä.

Tarpeet (STEAn) toimintaa määrittämässä

- Hallinnollisesti sujuvat ja tarkoituksenmukaiset prosessit edellyttävät, että pystytään tunnistamaan ja poistamaan prosessien tehottomuuksia, pullonkauloja ja kitkaa.
- Toimitaan julkishallinnon avoimuuden periaatteiden mukaisesti.
 - Julkisuus (mahdollisuus saada tietoa tehdyistä ratkaisuksista ja niiden taustoista, läpinäkyvyys)
 - Osallisuus (osallisuusrakenteet ja esim. mahdollisuus vaikuttaa, tulla kuulluksi, kaksisuuntainen viestintä)
 - Avoin ja ymmärrettävä tiedon saanti (avoimesti saatavilla oleva tieto)
 - Tilivelvollisuus (vastuu siitä, miten julkisia varoja käytetään)
- Demokraattisen päätöksenteon prosessit.
- Oman toiminnan uudistaminen muuttuvien tarpeiden ja reunaehtojen määrittämänä.
- Lakisääteisten tehtävien hoitamisen tehostaminen ja viranomaistoiminnan vaikuttavuuden lisääminen.

Asiakaslähtöisyys

- Asiakaslähtöisyys ohjaa tarkastelemaan kohderyhmien ja avustusta saavien tarpeita.
- Tärkeää on tunnistaa kohderyhmien tarpeita suhteessa STEAn avustettavan toiminnan kokonaisuuteen.
- Toimintaympäristön jatkuva muutos edellyttää meiltä yhteistyön vahvistamista, jotta ymmärtäisimme muutosten vaikutuksia.
- Asiakaslähtöisyys on organisaation kykyä toimia avoimesti ja valmiutta kuunnella asiakkaita sekä kehittää toimintaa yhdessä asiakkaiden kanssa.
 - Ratkaisuissa huomioitava organisaation omat realiteetit, tehtävät ja tavoitteet
 - Osallisuusrakenteen (neuvottelukunta) merkitys keskeinen.

Tuloksellisuusarviointi ja laillisuusvalvonta

Avustusten tuloksellisuusarviointi ja laillisuusvalvonta toimii järjestöjen tukena

- Osoitetaan, että avustusmäärärahat käytetään tarkoituksenmukaisella tavalla ja siten kuin lainsäädäntö ohjaa.
- Tuodaan esiin toiminnan tuloksellisuutta kohderyhmien näkökulmasta.
- Arvioidaan toiminnan kustannustehokkuutta.
- Ehkäistään väärinkäytöksiä.
 - Kirjanpidon ja raportoinnin on oltava kunnossa, jotta varojen käyttö voidaan osoittaa tehokkaaksi ja sääntöjen mukaiseksi
- Pystytään osoittamaan järjestöjen toiminnan olevan vastuullista ja läpinäkyvää.
 - Järjestön tulee seurata talouttaan tarkasti, laatia budjetit ja raportoida rahoittajille läpinäkyvästi.
- Säilytetään luottamusta suhteessa kansalaisiin, poliittisiin päättäjiin ja muihin sidosryhmiin.

Tuloksellisen toiminnan toteutuminen

- STEAn arviointitoiminta painottuu avustetun toiminnan tuloksellisuuden arviointiin, ei järjestöjen toiminnan kehittämiseen tai organisaatioiden kyvykkyyksien arviointiin
- Tuloksellisuustiedon merkitys kasvaa valtionavustusten tason laskiessa. STEA tuottaa oikea-aikaisesti tietoa myönnettyjen valtionavustusten käytön tuloksellisuudesta.
- Valtionavustustoiminnan yhtenäistäminen – myös arvioinnin osalta. Syksyllä 2025 Valtiokonttori järjestää koulutuksia tuloksellisuuteen, vaikuttavuuteen ja raportointiin liittyen.
- Arvioinnin tavoitteena on, että valtionavustuksen ja niiden myöntämisen ja käyttämisen ehdot vastaisivat mahdollisimman hyvin kulloisiakin tarpeita ja että näin tulee arvioiduksi valtionavustusten vaikutukset kansantalouden tai julkisen talouden tehokkuuden sekä markkinoiden toiminnan näkökulmasta.

Avustusten käytön laillisuusvalvonnan käytännön tehtävät

- Ohjaus ja neuvonta – avustuksen saajilta tulee satoja yhteydenottoja vuosittain. Valvonta toimii myös mm. laskennan tukifunktiona STEAn avustusvalmistelussa.
- Avustuksen maksamiseen liittyvät tehtävät - avustuksia maksetaan STEAsta kalenterivuoden jokaisena viikkona.
- Vuosiselvityksiin liittyvät työt – kaikista avustuskohteista ja kaikilta avustuksen saajilta pyydettävillä vuosiselvityksillä mm. valvotaan avustusten käyttöä, kerätään tietoa tarkastustoimintaa varten sekä tuotetaan valvonnallista tietoa muille STEAn toiminnoille.
- Laillisuustarkastukset – tavoitteena tehdä 50 kpl/v. Tarkastuksen voivat johtaa avustusten takaisinperintään.

Avustuksen myöntäminen perustuu kokonaisharkintaan

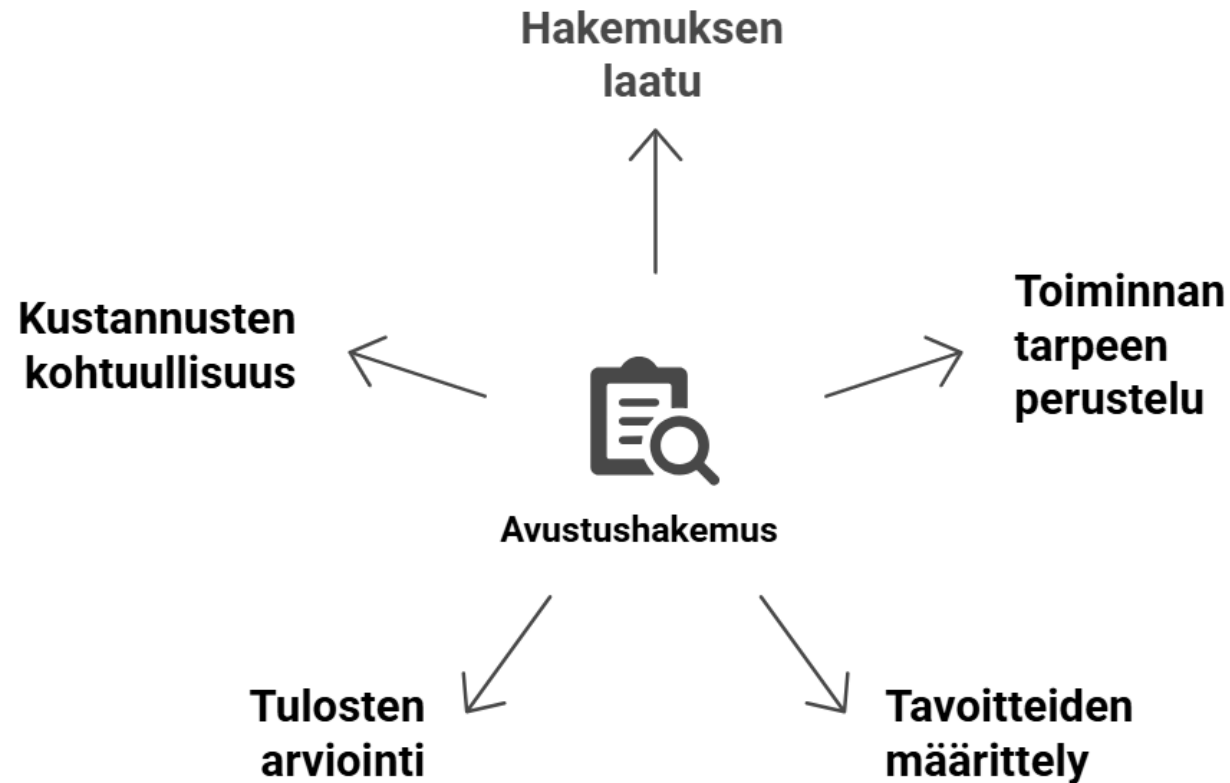

Avustuksen myöntäminen perustuu kokonaisharkintaan 1/3:

Avustusmäärärahat + mahdolliset vuotuiset painotukset

Avustuksen myöntäminen perustuu kokonaisharkintaan 2/3:

Avustusmäärärahat + mahdolliset vuotuiset painotukset

Avustuksen myöntäminen perustuu kokonaisharkintaan 3/3:

Avustusmäärärahat + mahdolliset vuotuiset painotukset

Inhimillisuus vs. taloudellinen tehokkuus

Tarvitaanko vastakkainasettelua?

- Julkinen hallinto toimii aina kansalaisten valtuutuksella, varoilla ja heidän eduksi.
- Julkista valtaa käyttävän virkahenkilön vastuulla on toimia niin, että toiminta täyttää mm.
 - puolueettomuuden
 - riippumattomuuden
 - tasapuolisuuden vaatimukset.
- Valtionhallinnon arvoperusta ohjaa sekä inhimillisyyden että taloudellisen tehokkuuden huomioimiseen virkatyössä.
- Inhimillisuus virkatyössä tunnistaa ainulaatuisuuden, muuttuvat tarpeet, avoimuuden ja yhteistyön merkityksen.
- Taloudellinen tehokkuus puolestaan ohjaa arvioimaan sitä, kuinka avustusmäärärahat muuttuvat toiminnan avulla hyödyksi kohderyhmälle mahdollisimman kustannustehokkaasti.
- Tavoitteena on tuottaa kansalaisille kokonaisvaltaisesti hyvää elämää.